

ATEX, arbejde og ansvar

ATEX er en forkortelse af ATmosphère Éxplosive. Altså en eksplosive atmosfærer.

Overordnet er reglerne bestemt af ATEX brugerdirektivet 1999/92/EF – direktivets krav er ophøjet til lov i Danmark ved bekendtgørelse 478 af 10. juni 2003.

Når virksomheden har områder med en potentiel eksplosiv atmosfære, det kan være på grund af støv eller brandbare dampe/gasser, skal der findes en zoneklassifikationsplan over de områder, hvor der er sandsynlighed for at der kan opstå en eksplosivatmosfære. Kravene om zoneklassifikation er udmøntet i Bekendtgørelse 590 af 26. juni 2003.

Beredskabsstyrelsen har udarbejdet en vejledning i klassifikation af ekspositionsfarlige områder (se link). Vejledningen giver en grundig indføring i hvordan der skal zoneklassificeres. Vejledningen er lavet på baggrund af BEK 590, det vil sige følges vejledningen overholdes kravene i BEK 590. Vejledningen er ikke opdateret siden udgivelsen i 2003 og det er nødvendigt at være opmærksom på at nogle af de standarder der henvises til i vejledninger, er uddaterede versioner.

For at sikre, der kan arbejdes sikkert i det zoneklassificerede område stiller Arbejdstilsynet krav om at der udarbejdes en ATEX-APV. Arbejdstilsynet har udarbejdet en vejledning (At-vejledning C.0.9) om hvordan man udarbejder virksomhedens ATEX-APV. ATEX-APV' en skal opdateres mindst hvert 3. år og ved alle ombygninger i det zoneklassificerede område.

Det er virksomhedens ansvar at reglerne følges og at medarbejderne kender virksomhedens egne interne forskrifter (ATEX-APV). I At-vejledningens kapitel 4.5 gøres det klart, at der i virksomheden skal være en som er særskilt ansvarlig for arbejde i eksplosionsfarligt område. I dagligt sprog "Den ATEX ansvarlige".

Den ATEX ansvarliges opgaver er blandt andet

- at godkende de arbejdsopgaver der skal udføres i det eksplosionsfarlige område, herunder at udstede "varmt arbejde tilladelser",
- at godkende nyt udstyr så det sikres at udstyret er egnet til den eksplosive atmosfære der kan forekomme på arbejdsstedet, i henhold til zoneklassifikationen.

Det er en klar anbefaling, at der i virksomheder der har mere end en enkel zone, med begrænset udtrækning, i henhold til virksomhedens zoneklassifikationsplan, udnævner en ATEX ansvarlig. Det vil lette de daglige opgaver i forbindelse med arbejde i zoneklassificeret område for virksomheden og de ansatte. Når de ansatte og ledelsen ved hvem der skal kontaktes i forbindelse med arbejdet i zonen. Det betyder samtidigt at ledelsen ikke sidder med det daglige ansvar for arbejde i eksplosionsfarlige områder. Det endelige ansvar er dog altid arbejdsgivers.

Med bekendtgørelse 1082 af 12. juli 2016 gøres standarden DS/EN 60079-14 lovpligtig at følge ved udførelse af el arbejde i områder hvor der kan forekomme eksplosiv atmosfære.

LINK

[ATEX brugerdirektivet 1999/92/EF](#)

[Bekendtgørelse 590 af 26. juni 2003 om klassifikation af eksplosionsfarlige områder](#)

[Vejledning om klassifikation af eksplosionsfarlige områder af 30. juni 2003](#)

[At-vejledning C.0.9 - Arbejde i forbindelse med eksplosiv atmosfære](#)

Standarden DS/EN 60079-14 har forslag til uddannelsesniveau og krav til de personer der skal udføre arbejde på og med udstyr i eksplosionsfarlige områder. I kapitel 4.5 skrives blandt andet *"Installationens konstruktion, valget af udstyr og opbygning, der er dækket af denne standard, må kun udføres af personer, hvis uddannelse har omfattet instruktion om de forskellige beskyttelsesmåder og installationsmetoder, relevante regler og bestemmelser om de almindelige principper for områdeklassifikation. Personale skal regelmæssigt gennemføre passende efteruddannelse eller oplæring."* Desuden indeholder annek A i standarden en detaljeret gennemgang af hvilke krav der er til uddannelse af de personer der skal arbejde med udstyr i eksplosionsfarligt område.

Virksomheder, som har områder hvor det kan forventes, at der under drift kan opstå en eksplosiv atmosfære, sikre sig at

- Der er udarbejdet en ATEX-APV og at ATEX-APV'en vedligeholdes.
- Medarbejderne som arbejder i området hvor der kan være en eksplosiv atmosfære er instrueret i hvordan arbejdet udføres sikkert.
- Teknikker/reparatører har den rigtige uddannelse.
- Der udpeges en ATEX ansvarlig.